

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W BARWICACH**

z dnia 2025 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodzin dla Gminy Barwice na lata 2026-2028

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j.Dz. U. z 2025 r., poz. 1153) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 49) uchwala się co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Barwice na lata 2026-2028, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Barwic.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

Załącznik do uchwały Nr
Rady Miejskiej w Barwicach
z dnia 2025 r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
DLA GMINY BARWICE
NA LATA 2026 - 2028**

Barwice 2025 r

Spis treści:

WSTĘP.....	3
Podstawa prawna	5
Charakterystyka społeczna	6
Organizacja systemu pomocy dziecku i rodzinie w Gminie Barwice	8
Diagnoza rodzin objętych wsparciem Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Barwicach	9
Wspieranie rodziny jako główne zadanie gminy	12
1.1. Zadanie gminy w zakresie wspierania rodziny	12
1.2. Asystent rodziny	12
1.3. Rodzina wspierająca	13
1.4. Grupy wsparcia i grupy samopomocowe	13
1.5. Placówki wsparcia dziennego	14
1.6. Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej	15
1.7. Zadania Gminy z zakresu wsparcia dziecka i rodziny	15
Cele Programu	16
Zadania Programu	18
Zasoby instytucjonalne	20
Adresaci Programu	21
Finansowanie Programu	21
Zakładane efekty realizacji Programu	21
Monitoring Programu	22
Spis Tabel	23

Nie wybieramy sobie rodziców, podobnie jak rodzice nie wybierają sobie dzieci. Niemniej powinniśmy robić wszystko, co w naszej mocy,

by otrzymali od nas to, co mamy najlepszego.

– Colleen Hoover

WSTĘP

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. 2025 poz. 49 z póź. zm.) określa zasady i formy pomocy rodzinom mającym trudności

w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczym oraz sprawowania pieczy zastępczej. Zgodnie z ustawą zadania wspierania rodziny i pieczy zastępczej podzielone zostały na gminę, powiat i samorząd województwa. Pierwszym i najważniejszym ogniwem systemu wspierania rodziny jest gmina. Jej działania powinny być skierowane na profilaktykę oraz wszechstronną pomoc rodzinie w kryzysie tak, aby mogła sobie poradzić z trudnościami. Prawidłowa diagnoza problemów rodziny oraz działania profilaktyczne wspierające dziecko

w rodzinie są formą najbardziej skuteczną. Praca z rodziną biologiczną, w sytuacji wymagającej umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej musi mieć na celu zwiększenie oddziaływań umożliwiających powrót dziecka do rodziny. Działania wspierające utrzymanie pełnej rodziny są wskazane zarówno ze względów społecznych, jak i ekonomicznych, gdyż służą obniżeniu kosztów gminy związanych z finansowaniem pobytu dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. Bardzo ważnym elementem programu niezbędnym do realizacji zadań

z zakresu wsparcia rodziny jest stworzenie warunków do rozwoju kadr pracujących na rzecz rodzin wieloproblemowych oraz umożliwienie im wprowadzania nowych form pracy z tymi rodzinami.

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Barwice na lata 2026-2028 został opracowany w oparciu o art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Jest kontynuacją programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej realizowaną w Gminie Barwice od 2014 r.

Rodzina to podstawowe środowisko, które powinno zapewnić bezpieczeństwo emocjonalne dziecku. Rodzina oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia

w doświadczeniu dziecka. Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Problemy występujące w rodzinie często są złożone, wieloaspektowe i wymagają interdyscyplinarnych, czasem niestandardowych rozwiązań.

Główne problemy dezorganizujące funkcjonowanie rodziny to choroba alkoholowa, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, ubóstwo, długotrwałe bezrobocie czy niepełnosprawność z powodu choroby. Rodziny, w których występują dysfunkcje, wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni medycznych, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmują działania na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania. Aby praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych była w pełni skuteczna i efektywna powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony rodziny. Ponadto, praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, kompetentną i obiektywną oraz podejmowana możliwie jak najwcześniej. Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloprotokolowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie. Stąd też, założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej już na etapie, kiedy pojawiają się problemy.

Bardzo ważne jest, aby wszystkie podmioty i instytucje uczestniczyły w procesie wspierania rodziny. Jednym z takich działań jest stworzenie Gminnego Programu Wspierania Rodziny, który został przygotowany w związku z zapisami Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Podstawy prawne

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
(t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 49 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
(t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1214 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej
(t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1673 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy
(t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 2809 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
(t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1338);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1939);
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”
(t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1829);
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Barwice na lata 2021-2027 .

Charakterystyka społeczna.

Gmina Barwice to gmina miejsko-wiejska, znajduje się na terenie Powiatu Szczecineckiego, we wschodniej części województwa zachodniopomorskiego. Powierzchnia Gminy Barwice wynosi 259 km², co stanowi 14,6 % powierzchni powiatu szczecineckiego.

Gmina Barwice liczy ogółem 7 831 stałych mieszkańców na dzień 31.12.2024 r. W latach 2002-2024 liczba mieszkańców zmalała o 14,6 %. Struktura ludności gminy przedstawiała się następująco:

- liczba osób w wieku przedprodukcyjnym - 1441 co stanowi 18,40 % ogółu mieszkańców;
- liczba osób w wieku produkcyjnym – 4586, co stanowi 58,56 % ogółu mieszkańców;
- liczba osób w wieku poprodukcyjnym – 1804, co stanowi 23,04 % ogółu mieszkańców.

Wskaźnik bezrobocia rejestrowanego (procentowy udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym) w Gminie Barwice wynosił 11,9 %. Stopa bezrobocia dla powiatu wynosiła 13,2 %. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w gminie wynosiła 571. Liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku dla bezrobotnych 91 w tym 49 kobiet.

W zasobach infrastruktury społecznej gminy znajdują się 2 przedszkola i 2 oddziały przedszkolne, które funkcjonują przy Szkole Podstawowej w Barwicach i Szkole Podstawowej w Starym Chwalimiu.

W Barwicach funkcjonuje Ośrodek Kultury i Turystyki oraz świetlice pozaszkolne, w których prowadzone są zajęcia dla dzieci i młodzieży.

W Gminie Barwice wsparciem w ramach systemu pomocy społecznej objęto 896 osób, w 235 rodzinach, tj. 11,44 % ogółu mieszkańców. W 2024 roku głównym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej pozostawał bezrobocie, ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność. Pracą socjalną objętych zostało 195 rodzin (730 osób w rodzinach), w tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej 28 rodzin (101 osób w rodzinach). Praca socjalna również prowadzona była w oparciu o kontrakt socjalny, czyli umowę dwustronną zawieraną przez pracownika socjalnego z podopiecznymi w celu znalezienia najlepszego rozwiązania dla trudnej sytuacji życiowej klienta.

Głównym celem pomocy społecznej jest zaspokojenie niezbędnych, podstawowych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Analizując wskaźniki dotyczące pomocy społecznej, można zauważyć, że najczęstszymi powodami ubiegania się o pomoc w 2024 roku było bezrobocie, ubóstwo, długotrwała choroba i niepełnosprawność. Powody ubiegania się o pomoc przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 1. Powody udzielenia pomocy w 2024 roku

Powód udzielenia pomocy i wsparcia	Liczba rodzin ogółem
Ubóstwo	134
Bezrobocie	139
Długotrwała lub ciężka choroba	73
Niepełnosprawność	68
Potrzeba ochrony macierzyństwa	30
Potrzeba ochrony macierzyństwa – w tym: potrzeba ochrony wielodzietności	29
Alkoholizm	23
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem – w tym: rodziny niepełne	11
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem - w tym: rodziny wielodzietne	6
Bezdomność	5
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z Zakładu Karnego	2
Zdarzenie losowe	2
Sytuacja kryzysowa	1
Przemoc domowa	1
Narkomania	3

Organizacja systemu pomocy dziecku i rodzinie w Gminie Barwice.

Nieprawidłowe wypełnienie funkcji rodzicielskiej oraz nieadekwatne postawy rodzicielskie stały się inspiracją i próbą zdefiniowania nowego spojrzenia na system pomocy rodzinie. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła zadania:

- położenie większego nacisku na to, by dziecko pozostało w swoim naturalnym środowisku.

Odbywa się to poprzez wzmocnienie działań profilaktycznych i doskonalenie metod pracy z rodziną, w celu pozostawienia dziecka w rodzinie lub jego powrotu do środowiska rodzinnego.

- doskonalenie i rozwój współpracy pomiędzy przedstawicielami instytucji mającymi kontakt z dzieckiem i jego rodziną – placówkami oświatowymi, służbą zdrowia, Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, policją, sądami, powiatowymi centrami pomocy rodzinie.
- wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Rodzina może otrzymać wsparcie przez działania: instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny, asystentów rodziny.
- wprowadzenie i wzmocnienie funkcji asystenta rodziny, który ma za zadanie prowadzić systematyczne i bezpośrednie działania skierowane do rodziny doświadczającej trudności w prawidłowym funkcjonowaniu.
- wprowadzenie placówki wsparcia dziennego prowadzonej w formie pracy podwórkowej realizującej działania animacyjne i socjoterapeutyczne z dziećmi.

Diagnoza rodzin objętych wsparciem Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Barwicach.

Diagnoza lokalna dotycząca dysfunkcyjności rodzin w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych została dokonana w oparciu o dane Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Barwicach. Rodziny z dysfunkcjami opiekuńczo-wychowawczymi stanowią znaczną część klientów pomocy społecznej. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z dysfunkcjami takimi jak: przemoc domowa, uzależnienia, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich i zawodowych. Dysfunkcje te wyrażają się głównie niedojrzałością emocjonalną, problemami we współżyciu z ludźmi, niezaradnością prowadzenia gospodarstwa domowego, nieumiejętnością gospodarowania budżetem domowym, problemami wychowawczymi w środowisku rodzinnym i zawodowym. Istotną rolę zgodnie z polityką społeczną państwa odgrywa praca socjalna

w połączeniu ze wsparciem finansowym. Pracownik socjalny jest pierwszą osobą, mającą bezpośredni kontakt z rodziną w środowisku. Po zdiagnozowaniu problemu w rodzinie, pracownik socjalny wprowadza asystenta rodziny. Asystent rodziny podejmuje działania na rzecz rodziny przeżywającej trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Podkreślić należy, że istnieje zagrożenie, iż działania podejmowane przez tut. Ośrodek okazują się niewystarczające z uwagi na brak chęci współpracy rodziny oraz brak instytucji pomocniczych (terapeuty). Indywidualna praca z rodziną pozwala zaobserwować wzrost poziomu motywacji klientów do podjęcia działań, zwiększenia poczucia, że szanowana jest ich godność. Mają możliwość uczestnictwa w procesie pomocowym, współdecydowania i współodpowiedzialności. Rodzina mimo zmian zachowuje swoją tożsamość, odzyskuje częściową kontrolę nad własnym życiem i osiąga samodzielność w pokonywaniu trudności życiowych. Zauważalne stało się w objętych pomocą rodzinach zmniejszenie poczucia osamotnienia i bezsilności, zwiększenie koncentracji na przyszłości.

W Gminie Barwice w 2024 r. 26 rodzin z 68 dziećmi przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych otrzymało wsparcie ze strony

2 asystentów rodziny, którzy mają na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Dominującymi problemami w rodzinach korzystających ze wsparcia pomocy społecznej jest ubóstwo (aktualne kryterium dochodowe 823 zł na osobę w rodzinie), a w następnej kolejności: bezrobocie, długotrwała i ciężka choroba, niepełnosprawność i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Źródło finansowania stanowią proporcjonalnie środki własne gminy i powiatu. Pomoc i wsparcie w Gminie Barwice z pomocy społecznej w 2024 r. w postaci świadczeń pieniężnych uzyskało 186 osób, zaś w postaci świadczeń niepieniężnych 208 osób.

Praca z rodzinami dysfunkcyjnymi jest procesem złożonym i długofalowym. Efekty pracy w przeważającym stopniu zależą od aktywności rodzin, otwarcia na otrzymane wsparcie, chęci wprowadzenia w swoim życiu zmian. Objęcie rodziny wsparciem asystenta czy przedstawicieli innych instytucji i organizacji pomocowych nie zawsze gwarantuje przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Nadrzędnym celem pracy asystenta jest pomoc rodzinie w zachowaniu jej integralności, przeciwdziałanie konieczności umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

W celu wykonania zadań własnych gminy w zakresie pomocy w opiece i wychowaniu dziecka, Gmina Barwice utworzyła Placówkę Wsparcia Dziennego prowadzoną w formie podwórkowej. Zajęcia w świetlicy mają na celu profilaktykę i ograniczenie marginalizacji. Charakteryzują się koniecznością wejścia w przestrzeń życia dziecka i dostosowanie do warunków panujących na ulicy. Placówka realizuje działania animacyjne i socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży w wieku od 3 do 18 roku życia. Udział dziecka w Placówce Wsparcia Dziennego w formie podwórkowej w Gminie Barwice jest nieodpłatny. W roku 2024 do Placówki uczęszczało 12 dzieci.

M-GOPS podejmuje szereg działań zmierzających do zminimalizowania, pojawiających się problemów poprzez pracę socjalną prowadzoną przez pracowników socjalnych czy wsparcie asystentów rodziny.

Reasumując, rodziny objęte wsparciem Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Barwicach mają możliwość korzystania w sytuacjach tego wymagających m.in.

z następujących form pomocy realizowanych przez tutejszy Ośrodek:

- pomoc społeczna - świadczenia pieniężne (zasiłki stałe, okresowe, celowe i specjalne celowe);
- świadczenia niepieniężne (posiłek, schronienie, ubranie, potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, praca socjalna, usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze);

- typowanie do prac społecznie użytecznych;
- pomoc osobom uzależnionym od alkoholu;
- pomoc ofiarom i sprawcom przemocy domowej (działalność Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Barwicach);
- pomoc asystenta rodziny;
- Placówka Wsparcia Dziennego w formie podwórkowej;
- świadczenia rodzinne (zasiłki rodzinne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, świadczenie rodzicielskie,);
- fundusz alimentacyjny;
- dodatki mieszkaniowe;
- oraz inne programy realizowane przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Barwicach

Poniżej prezentujemy dane dotyczące liczby rodzin objętych pracą asystenta rodziny.

Tabela nr 2. Liczba asystentów rodzin oraz liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba asystentów rodziny w gminie	2	2	2	2	2	2	2
Liczba rodzin, które korzystały z usług asystentów rodziny	24	21	19	20	19	21	26

Dane M-GOPS w Barwicach na dzień 31.12.2024r. (opracowanie własne)

WSPIERANIE RODZINY JAKO GŁÓWNE ZADANIE GMINY

1.1. Zadania gminy w zakresie wspierania rodziny.

Zgodnie z art.176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy:

- a) opracowanie i realizacja gminnego programu wspierania rodziny;
- b) angażowanie asystentów rodzin;
- c) tworzenie i rozwój placówek wsparcia dziennego dla dzieci;
- d) praca z rodziną przeżywającą trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych;
- e) tworzenie warunków do działania dla rodzin wspierających;
- f) współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- g) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny w kryzysie.

1.2. Asystent rodziny.

W myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej asystentem rodziny może być osoba, która posiada wykształcenie określone w ustawie, nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej, nie była skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo skarbowe, wypełnia obowiązek alimentacyjny (jeśli wynika to z tytułu egzekucyjnego).

Do zadań asystenta rodziny należy przede wszystkim wspieranie rodziny biologicznej mającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej oraz mające trudną sytuację życiową. Zadania te realizowane są poprzez: opracowanie i realizację planu pracy z rodziną, współtworzenie planu pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej, udzielanie pomocy rodzinie w rozwiązywaniu najważniejszych problemów, motywowanie i wspieranie aktywności rodziny, dokonywanie okresowych ocen sytuacji rodzinnej, współpracę z organizacjami, jednostkami administracji rządowej i samorządowej działającymi na rzecz rodziny.

Zakres zadań asystentów rodziny zatrudnionych w Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Barwicach obejmuje cztery obszary: bezpośrednią pracę z rodziną, bezpośrednią pracę z dzieckiem, działania realizowane na rzecz dziecka i rodziny oraz organizację własnej pracy. Wprowadzenie asystenta i jego praca z rodziną ma na celu podniesienie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców, podniesienie poziomu ich odpowiedzialności za losy swojej rodziny, podniesienie umiejętności komunikacyjnych w rodzinie.

W efekcie wspólne działanie rodziny, asystenta i pracownika socjalnego, przy wsparciu wielu instytucji i organizacji, mają zapobiec rozpadowi rodziny i umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej.

1.3. Rodzina wspierająca.

Inną formą pomocy rodzinie wprowadzoną ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej są rodziny wspierające, których głównym zadaniem jest pomoc w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego czy też kształtowaniu ról społecznych przy współpracy z asystentem rodziny. Rodzina wspierająca ma aktywnie uczestniczyć w przezwyciężaniu kryzysu w rodzinie wspieranej, a nią wyręczać. Funkcja rodziny wspierającej może być powierzona rodzinom z bezpośredniego otoczenia dziecka. Rodzinę wspierającą ustanawia Burmistrz Barwic po uzyskaniu pozytywnej opinii Kierownika MGOPS w Barwicach wydanej w oparciu o przeprowadzony wywiad środowiskowy. Z rodziną wspierającą Burmistrz Barwic zawiera umowę, która określa zadania oraz zasady zwrotu kosztów związanych z udzielaniem pomocy. Powołanie rodziny wspierającej odbywa się każdorazowo na wniosek rodziny, która z różnych powodów nie jest w stanie przezwyciężyć swojej trudnej sytuacji. W Gminie Barwice nie zarejestrowano żadnej formalnej rodziny wspierającej.

1.4. Grupy wsparcia i grupy samopomocowe.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wymienia kolejne formy wspierania rodziny. Są to grupy wsparcia i grupy samopomocowe. Obie formy polegają na wzajemnym wspomaganiu się w sytuacji trudnej, dzieleniu się doświadczeniem i wiedzą. Dostarczają wsparcia emocjonalnego, praktycznej pomocy oraz wymiany informacji.

Zaangażowani przede wszystkim w pracę z rodziną (za zgodą jej członków), co ma szczególne znaczenie

w środowiskach zagrożonych przemocą lub nadużywaniem alkoholu są pracownicy, którzy służą pomocą specjalistyczną. W M-GOPS w Barwicach to przede wszystkim pracownicy socjalni i asystenci rodziny, w Gminnym Centrum Pomocy i Wsparcia w Barwicach - psycholog oraz terapeuta ds. uzależnień, a w Urzędzie Miejskim w Barwicach – radca prawny.

1.5. Placówki wsparcia dziennego.

Na terenie Gminy Barwice funkcjonuje placówka wsparcia dziennego w formie pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę podjęta Uchwałą Nr LIX/485/2023 RADY MIEJSKIEJ W BARWICACH z dnia 27 czerwca 2023 r. w sprawie utworzenia na terenie Gminy Barwice Placówki Wsparcia Dziennego w formie podwórkowej i włączenia do struktury organizacyjnej Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Barwicach.

Zajęcia w Placówce prowadzone są przez wychowawcę, który posiada wykształcenie pedagogiczne. Zajęcia odbywają się w miejscu przebywania dzieci i młodzieży lub w miejscach użyteczności publicznej, boiska, obiekty ogólnodostępne, plac zabaw itp. Placówka Wsparcia Dziennego w formie podwórkowej oraz zajęcia przez nią prowadzone oparte są na założeniach pedagogii ulicy – są to systematyczne działania wychowawcy w środowisku dzieci spędzających czas na ulicy (streetworking). Zajęcia mają na celu profilaktykę i ograniczenia marginalizacji, charakteryzują się koniecznością wejścia w przestrzeń życia dziecka

i dostosowania do warunków panujących na ulicy. Placówka realizuje działania animacyjne i socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży w wieku od 3 do 18 roku życia.

Placówka stwarza dziecku warunki do:

- fizycznego, psychicznego i poznawczego rozwoju.
- poszanowania jego podmiotowości, wysłuchania jego zadania i w miarę możliwości uwzględnienia jego wniosków we wszystkich dotyczących go sprawach.
- zapewnienie poczucia bezpieczeństwa.
- uczenie nawiązywania relacji interpersonalnych
- poszanowanie jego potrzeb religijnych.
- uczenie poszanowania tradycji i ciągłości kulturalnej.
- uczenie organizowania czasu wolnego.
- kształtowania nawyków i uczenia zachowań prozdrowotnych.

- przygotowanie do poszanowania odpowiedzialności za własne postępowanie oraz uczenia samodzielności.
- wyrównywania deficytów rozwojowych.

W roku 2024 do Placówki uczęszczało 12 dzieci. Pobyt dziecka w placówce wsparcia dziennego jest nieodpłatny.

1.6. Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zadaniem gminy jest szeroko rozumiana profilaktyka, praca z rodziną i pomoc w opiece i wychowaniu dziecka.

Za dziecko umieszczone w pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka ponosi część wydatków związanych z jego utrzymaniem. W pierwszym roku jest to 10%, w drugim – 30%, a w trzecim i następnych latach – 50%. W związku z koniecznością umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej po wykorzystaniu wszystkich możliwości wspierania rodziny biologicznej wciąż wzrastają koszty gminy związane z finansowaniem tego zadania. Oznacza to, że w kolejnych latach utrzyma się tendencja wzrostowa, gdyż pobyt większości dzieci współfinansowany będzie w wysokości 50%.

1.7. Zadania Gminy z zakresu wsparcia dziecka i rodziny.

Wprowadzone ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nowe rozwiązania i formy wsparcia rodziny, która ma problemy z wypełnianiem funkcji opiekuńczo – wychowawczych, to poważne wyzwanie dla gminy. Chodzi przede wszystkim o stworzenie spójnego systemu wsparcia aby w konsekwencji wyeliminować zagrożenie zabrania dziecka z rodziny lub zapewnić jego szybki powrót w sytuacji, w której umieszczenie w pieczy zastępczej było konieczne. Ważnym zadaniem, z którym mierzą się samorządy gminne są zadania wynikające z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem”

(t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1829). Nowo wprowadzone przepisy dotyczą przede wszystkim wsparcia w zakresie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej oraz instrumentów polityki społecznej na rzecz rodziny, między innymi świadczeń gwarantowanych. Ustawa zakłada szereg nowych rozwiązań, w tym prawo do poradnictwa specjalistycznego, prawo do asystentury oraz prawo do jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego

zdiagnozowano nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, która powstała w prenatalnym lub okołoporodowym okresie rozwoju dziecka.

Cele Programu.

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Barwice na lata 2026-2028 wyznacza zadania, które przyczynią się do zmniejszenia skali problemów społecznych w Gminie Barwice. Program jest kompatybilny ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Barwice na lata 2021-2027. Głównym celem programu jest budowanie zintegrowanego systemu pomocy w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych na terenie miasta i Gminy Barwice .

Cele szczegółowe:

1. Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny.
2. Wspieranie rodzin o niskim statusie materialnym szczególnie z problemem niepełnosprawności i bezrobocia:
 - aktywizacja zawodowa rodzin z problemem bezrobocia,
 - zapewnienie dzieciom i młodzieży z ubogich i zagrożonych dysfunkcjami rodzin posiłków w szkole,
 - udzielanie dzieciom i młodzieży stypendiów,
 - współorganizowanie i współfinansowanie wypoczynku dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin,
 - współpraca wszystkich instytucji i organizacji na terenie Gminy Barwice zajmujących się pomocą rodzinie,
 - dostarczanie usług i świadczenie pomocy społecznej rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych i rodzinom z problemem niepełnosprawności.
3. Wspieranie rodzin zagrożonych patologią, rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmocnienie i wyzwalamie zasobów tkwiących w rodzinach.
4. Wzmocnienie funkcji opiekuńczo - wychowawczej rodziny:
 - rozbudowa sieci poradnictwa rodzinnego oraz prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów, uzależnień od alkoholu i innych środków psychoaktywnych,
 - promocja i realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych, psychoedukacyjnych, skierowanych do rodziców i dzieci (dotyczących profilaktyki uzależnień, edukacji –

- w zakresie konstruktywnego spędzania czasu wolnego, edukacji – w zakresie doboru właściwych metod wychowania, edukacji dotyczącej radzenia sobie w kryzysie),
- wspieranie plenerowych imprez sportowych i rekreacyjno- edukacyjnych,
 - przeciwdziałanie przemocy domowej,
 - zwiększenie aktywności własnej rodziny, poprzez działania realizowane w środowisku lokalnym,
 - aktywizowanie seniorów do życia w środowisku rodzinnym i społeczności lokalnej,
 - wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w dostępie do rehabilitacji zawodowej, społecznej i leczniczej,
 - przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, przestępczości i uzależnieniom wśród mieszkańców miasta oraz dzieci i młodzieży,
 - współpraca wszystkich podmiotów pracujących na rzecz rodziny w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.
5. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.
6. Zapewnienie dzieciom i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi różnorodnych form pomocy:
- współpraca ze szkołami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych,
 - wspieranie dzieci z rodzin nie posiadających możliwości finansowych w rozwijaniu uzdolnień,
 - rozwój i wzbogacanie istniejących programów profilaktycznych i edukacyjnych,
 - promowanie aktywności młodego pokolenia poprzez wspieranie idei wolontariatu,
 - organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych,
 - uświadomienie rodzicom i opiekunom potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży,
 - tworzenie integracyjnych form wychowania, opieki i nauczania osób niepełnosprawnych,
 - wspieranie świetlic środowiskowych dla dzieci i młodzieży, ze środowisk wymagających wsparcia.
7. Podejmowanie działań na rzecz kobiet w ciąży i ich rodzin z dzieckiem, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Zadania Programu.

Tabela nr 3. Zadania i realizatorzy Programu

Zadania	Realizatorzy i Partnerzy
Aktywizacja zawodowa rodzin z problemem bezrobocia.	Powiatowy Urząd Pracy w Szczecinku, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Barwicach
Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Barwicach, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku
Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Barwicach
Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, w placówce opiekuńczo-wychowawczej, rodzinnym domu dziecka.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Barwicach, Urząd Miejski w Barwicach, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Barwicach, Policja, Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Barwicach
Podejmowanie działań na rzecz powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodziny naturalnej.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Barwicach, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Urząd Miejski w Barwicach
Zapewnienie dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin posiłków w szkole.	Urząd Miejski w Barwicach, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Barwicach, Szkoły, Przedszkola
Współorganizowanie i współfinansowanie wypoczynku dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin.	Urząd Miejski w Barwicach, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Barwicach, Stowarzyszenia, Organizacje pozarządowe
Rozbudowa sieci poradnictwa rodzinnego oraz prowadzenie profilaktycznej	Gminna Komisja Rozwiązywania

działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu i od innych środków psychoaktywnych.	Problemów Alkoholowych w Barwicach, Urząd Miejski w Barwicach, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Barwicach, Gminne Centrum Pomocy i Wsparcia w Barwicach
Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez propagowanie działalności klubowej i rozwój placówek wsparcia dziennego oraz poprzez sport, rekreację i kulturę.	Urząd Miejski w Barwicach, Ośrodek Kultury i Turystyki w Barwicach, Szkoły, Stowarzyszenia, Organizacje pozarządowe, Kościoły, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Barwicach
Wspieranie plenerowych imprez sportowych i rekreacyjno- edukacyjnych.	Urząd Miejski w Barwicach, Stowarzyszenia, Organizacje pozarządowe, Ośrodek Kultury i Turystyki w Barwicach
Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w dostępie do rehabilitacji zawodowej, społecznej, leczniczej.	Urząd Miejski w Barwicach, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku, Stowarzyszenia, Organizacje pozarządowe, Środowiskowy Dom Samopomocy w Barwicach, Warsztat Terapii Zajęciowej w Barwicach, służby zdrowia
Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży.	Urząd Miejski w Barwicach, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Barwicach, Gminne Centrum Pomocy i Wsparcia w Barwicach, Stowarzyszenia, Organizacje pozarządowe, Policja, Szkoły

Dane M-GOPS w Barwicach (opracowanie własne)

Zasoby instytucjonalne .

Realizacja programu odbywać się będzie na zasadach współdziałania z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, stowarzyszeniami oraz z innymi podmiotami i osobami, specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny. Realizacja zadań zawartych w Programie odbywać się będzie w sposób ciągły i systematyczny, w ramach czasowych obowiązywania Programu, czyli w latach 2026-2028.

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Barwicach;
- Urząd Miejski w Barwicach;
- Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Barwicach;
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Barwicach;
- Powiatowy Urząd Pracy w Szczecinku;
- Placówki oświatowe i kulturalne;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku;;
- sądy, kuratorzy;
- Policja;
- Stowarzyszenia, organizacje pozarządowe;
- służba zdrowia na terenie Gminy Barwice;
- Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne w Szczecinku.

Adresaci Programu.

Adresatami Programu są dzieci oraz ich rodzice zamieszkujący na terenie Gminy Barwice, w szczególności rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej a także rodziny, którym Sąd ograniczył władzę rodzicielską lub które zostały pozbawione władzy rodzicielskiej.

Finansowanie Programu

Źródłem finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Barwice

na lata 2026 – 2028 są:

- a) środki własne gminy – zaplanowane na każdy rok budżetowy;
- b) środki z budżetu państwa – zgodnie z planem finansowym na świadczenia przewidziane w obszarze wsparcia (pomoc społeczna, świadczenia rodzinne);
- c) środki pochodzące z innych funduszy zewnętrznych (np. dofinansowania ze środków Unii Europejskiej na realizację projektów i środki krajowe na współfinansowanie programów o charakterze osłonowym);

Trudno jest szczegółowo określić wysokość środków na realizację trzyletniego Programu, gdyż zawarte w nim zadania są bardzo zróżnicowane i dynamicznie zmieniające się w trakcie ewaluacji. Nie mniej środki te będą cyklicznie planowane na każdy rok budżetowy w sposób racjonalny, efektywny i zabezpieczający potrzeby realizatorów.

Zakładane efekty realizacji Programu

Zakładanym efektem programu jest zbudowanie zintegrowanego systemu pomocy w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, dzięki współpracy instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz tej rodziny. System będzie opierał się na szybkim i skutecznym przepływie informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami (z zachowaniem przepisów dotyczących RODO). Zintegrowane działania mają przyczynić się do minimalizowania negatywnych skutków

sytuacji kryzysowych w rodzinach oraz do poprawy funkcjonowania rodzin, w tym do ograniczenia zjawiska umieszczania dzieci w pieczy zastępczej.

Monitoring Programu

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Barwice na lata

2026 – 2028 będzie Kierownik Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

w Barwicach. Monitoring programu będzie odbywał się na bieżąco, równoległe z realizacją poszczególnych działań, przy współpracy wszystkich realizatorów. Program stanowi dokument otwarty i może podlegać modyfikacji w zależności od potrzeb w obszarze wsparcia dla dziecka i rodziny.

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Barwice na lata 2026 – 2028 wyznacza kierunki działań na rzecz realnego wspierania rodziny. Wdrażanie poszczególnych zadań uzależnione jest od możliwości organizacyjnych, finansowych i prawnych jego realizatorów.

SPIS TABEL

Tabela nr 1: Powody udzielenia pomocy w 2024 roku;

Tabela nr 2. Liczba asystentów rodzin oraz liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny;

Tabela nr 3. Zadania i realizatorzy Programu.

Uzasadnienie

1) Wskazanie potrzeby podjęcia uchwały.

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 49) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Z kolei w myśl art. 179 ust. 2 powołanej wyżej ustawy rada gminy uchwała gminne programy wspierania rodziny.

2) Przedstawienie rzeczywistego stanu w zakresie przedmiotu podjętej uchwały.

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Barwice na lata 2026-2028 określa działania ukierunkowane na wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, jak i działania profilaktyczne oraz upowszechniające działania prorodzinne. Spodziewanym efektem przyjęcia programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

3) Oczekiwane skutki wprowadzenia uchwały.

Uchwalenie Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Barwice na lata 2026-2028.

4) Określenie projektodawcy.

Burmistrz Barwic:

BURMISTRZ

mgr inż. Robert Zborowski

Sprawdzono pod względem formalnoprawnym:

Radca prawny

Maciej Strzelec
Maciej Strzelec

Sporządził:

KIEROWNIK
Miejsko-Gminnego
Ośrodka Pomocy Społecznej
mgr Anna Kłuszejko